

Valențe formative ale activităților extracurriculare.**Exemplu de bună practică**

Schimbările continue din societatea contemporană românească provoacă profesorii, determinându-i să-și regândească și să-și reformuleze permanent discursul. Politicile din domeniul educației încurajează antrenarea elevilor în activități variate, care să le valorifice potențialul și să îi pregătească pentru integrarea socio-profesională. În acest context, este lesne de remarcat faptul că în ultimii ani s-a produs o deplasare a accentului de pe rolul predominant informativ al școlii pe cel formativ. Astfel, astăzi, instituția școlii mizează pe formarea de competențe, neignorând, totuși, importanța cunoștințelor teoretice. Demersurile cercetărilor făcute în domeniul educației au fost centrate, în ultima perioadă, pe efortul de a sublinia necesitatea unei treceri asumate de la „a ști că” la „a ști să”.

Exersate mai timid înainte de programele naționale „Școala altfel” și „Școala verde”, activitățile extracurriculare s-au bucurat de un grad de atractivitate crescut în rândul elevilor. Plecând de aici, considerăm oportun un demers reflexiv asupra eficienței acestora. Ne-am putea întreba, de exemplu, care sunt ingredientele unei activități extracurriculare eficiente.

Considerăm că punctul de pornire al oricărui demers în domeniul educației extrașcolare este conștientizarea că misiunea acestor programe este de a completa educația formală. Prin urmare, în proiectarea lor, trebuie stabilite obiective clare, aflate în acord cu competențele vizate în timpul orelor de curs. Un aspect de o importanță majoră îl constituie realizarea unei analize de nevoi, prin intermediul căreia cadrul didactic se dezvoltă tabloul intereselor și preocupărilor beneficiarilor direcți ai actului educațional. În scopul formării unei imagini clare și obiective, se impune atât colaborarea cu părinții/reprezentanții legali ai elevilor, cât și cu reprezentanții comunității locale. În privința stabilirii cadrului de derulare și a strategiei utilizate, profesorul decide coroborând aspecte precum specificul colectivului de elevi, resursele materiale disponibile, disponibilitatea partenerilor educaționali implicați.

Profesorul este dator ca în proiectarea activităților extracurriculare să țină seama de următoarele funcții îndeplinite de educația extrașcolară – funcții ce vor fi prezentate în rândurile ce urmează.

- Funcția de petrecere a timpului liber

Caracterul activităților derulate trebuie să fie educativ și să prezinte utilitate practică.

- Funcția social-integrativă

Vor fi cultivate valori precum solidaritatea, cooperarea, toleranța, dar și abilitatea de a lucra în echipă.

- Funcția formativă

Prin intermediul activităților extrașcolare, elevii sunt formați atât pe plan cognitiv, cât și operațional, punându-se accentul pe interiorizarea valorilor estetice, morale, spirituale

- Funcția vocațională

În timpul derulării activităților, profesorul încurajează elevul să se manifeste, astfel încât să îi fie evidențiate aptitudinile.

Activitățile extrașcolare au un caracter interdisciplinar, iar din acest motiv, ele trebuie înțelese ca oportunități de desăvârșire, de dezvoltare atât pe plan socio-emoțional, cât și pe plan intelectual. Avantajul acestora este că permit ca elevul să exploreze noi dimensiuni ale realității, să se confrunte cu situații-problemă și să găsească modalități de a le rezolva. Rezultatele așteptate se vor concretiza doar în contextul unei îmbinări echilibrate a obiectivelor instructiv-educative cu momentele recreative.

Un beneficiu major al activităților extrașcolare este că, datorită diversității temelor abordate, pot contribui la sporirea interesului elevilor pentru școală. De asemenea, acest tip de activitate își aduce aportul în reducerea nivelului de anxietate în cazul elevilor emotivi.

Un proiect extracurricular derulat cu succes la Colegiul Național „Spiru Haret” este EPAS (Școli Ambasador ale Parlamentului European). Având titulatura de Școală - ambasador a Parlamentului European, colegiul nostru desfășoară constant activități menite să promoveze valorile Uniunii Europene și să îi informeze pe elevi despre misiunea instituției Parlamentului European. Beneficiarii direcți ai proiectului sunt elevii noștri din ciclul liceal, însă activitățile derulate de echipa ambasadurilor EPAS își dovedesc utilitatea și pentru beneficiarii indirecti precum părinții elevilor haretști, elevi din alte licee și alți membri ai comunității tulcene.

Gradul sporit de atractivitate pentru proiectul derulat de noi este justificat și prin faptul că beneficiarii sunt antrenați în activități de ambasadurii-juniori, aplicându-se astfel modelul peer-education. În acest context, considerăm că merită promovată și valorificată din punct de vedere pedagogic experiența. De altfel, feed-back-ul venit din partea cadrelor didactice ne-a confirmat de nenumărate ori acest aspect.

Cum suntem organizați? Simplu și eficient! Anual, echipa se reînnoiește, selectându-și membrii. Parte a proiectului sunt 15 ambasadurii-juniori liceeni și 5 ambasadurii-seniori, ultimii având rolul de a-i coordona pe elevii din proiect în derularea activităților. În echipa noastră, fiecare ambasador are atribuții clar stabilite, concretizate atât în organizarea lecțiilor non-formale, cât și în

promovarea acestora la nivelul comunității. Deseori, ni s-au alăturat colaboratori externi dornici să ia parte la experiența EPAS. Proiectul pune la dispoziție beneficiarilor direcți, prin intermediul Biroului de Legătură al Parlamentului European, materiale informative, atât în format electronic, cât și în format fizic. Acestea sunt expuse la punctul de informare ce se află în sala de lectură a bibliotecii colegiului.

În calitate de coordonator al proiectului la nivelul școlii, pot spune că în ultimii 2 ani activitatea a fost intensă și diversificată, antrenând atât elevi din cadrul colegiului nostru, cât și elevi din alte școli aflate în rețeaua EPAS din România și din străinătate. Centrate pe elevi, lecțiile susținute fie în format fizic, fie în format online, au fost captivante și interactive. Ambasadorii-juniori au gestionat cu succes colectivele de elevi, exersându-și diverse competențe ce pot fi valorificate în viața de adult. În semn de recompensă pentru modul în care s-a derulat proiectul la nivelul instituției noastre în anul școlar 2021-2022, am fost invitați, în cadrul programului Euroscola, la Parlamentul European, la Strasbourg. Acolo, atât ambasadorii - juniori, cât și ambasadorii - seniori, au beneficiat de o experiență unică, participând la o întâlnire cu euro-parlamentarii și la workshop-uri. Atelierul dedicat elevilor a fost axat pe modalitățile prin care Parlamentul European poate preveni dezinformarea și pe importanța votului la alegerile din anul 2024. Tematica workshop-ului dedicat profesorilor a fost literația media și modalitățile de combatere a dezinformării.

După cum ne-am străduit să arătăm, derularea proiectului EPAS în cadrul Colegiului Național „Spiru Haret” este o oportunitate pentru membrii întregii comunități tulcene. Grație EPAS, colegiul nostru dovedește din nou că este o instituție școlară centrată pe dimensiunea europeană a educației.

În concluzie, considerăm că activitățile extracurriculare joacă un rol esențial în formarea și dezvoltarea personalității elevului. Mai mult, datorită caracterului acestora diferit de cel al activităților formale, își aduc aportul la creșterea gradului de coeziune a grupului de elevi. Din aceste considerente, încurajăm derularea și promovarea acestora.

Bibliografie:

Cosmovici, A.; Iacob, L. (coord.) (2008), „Psihologie școlară”, Ed. Polirom, Iași
Ionescu, M.; Chiș, V. (2001), „Mijloace de învățământ și integrarea acestora în activitățile de instruire și autoinstruire”, Ed. Presa Universitară Clujeană, Cluj - Napoca

Prof. Nicoleta CAULEA – POPESCU,
Colegiul Național „Spiru Haret”, Tulcea

